

МАСА12020-07
ИАСА48020-07

мастер академске студије архитектуре
интегрисане академске студије

назив предмета усмерење	теоријске основе урбаног менаџмента сви модули			година	прва
изборна група	историја и теорија 2			семестар	2
наставник	др Урош Радосављевић, в. професор	бр. каб.	241	статус	изборни
E-mail контакт	yros@arh.bg.ac.rs			ЕСПБ	2
учесници у настави				часови активне наставе	
				предавања	2
				вежбе	0
				др. облици	0
				сам.истр.рад	
				остали часови	
сарадници	м арх Александра Ђорђевић, асистент aleksandra.djor@gmail.com				
координатор СЦ	мр Будимир Судимац, доцент				
пожељне квалификације за пријем студената	склоност ка истраживачком и тимском раду				

садржај предмета

циљ:

Упознавање са теоријским концептима и савременим парадигмама урбаног менаџмента и успостављање релација са управљањем и планирањем урбаног развоја. Циљ је овладавање појединачним савременим инструментима урбаног менаџмента са праведним исходима. Праведни исходи подразумевају учешће актера и заинтересованих страна у креирању, репрограмирању и преобликовању простора у плуралистичком друштву. Циљ је да студенти стекну основно разумевање савремених концепата урбаног менаџмента и управљања у градским срединама на локалном нивоу, врсте савремених инструментата урбаног менаџмента, као и разумевање улоге архитектата и урбаниста у оквиру ових процеса у стварању квалитетних места са праведним и оптималним исходима.

теоријска и практична настава:

Традиционални урбанистички планови, правила грађења и зонарање и данас се користе у управљању урбаним развојем на локалном нивоу. Урбанизација, социјална и економска поларизација и фрагментација друштва ограничени су традиционалним инструментима планирања. Главна ограничења за њихову примену настају због неукључивања свих релевантних актера у процес планирања; секторског планирања; неповезивања актера, ресурса и институција за имплементацију и малог капацитета локалних управа да организују читав процес. Све већи број локалних заједница у свету прихвата нове концепте управљања и урбаног менаџмента како би се обезбедио уравнотежен раст и креирале и имплементирале жељене политике, планови и акције. Урбани менаџмент у 21. веку представља главни фокус урбаног и регионалног планирања. Такви изазови и релације између управљања територијом и производње простора захтевају урбани менаџмент и инструменте за операционализацију интереса друштвено-економских играча у креирању интегралних решења у стварању квалитетних места са праведним исходима. Предмет помаже студентима да развију разумевање потребе за управљањем и урбаним менаџментом; врсте савремених инструментата урбаног менаџмента; конкретне урбане примере у којима су инструменти урбаног менаџмента примењени, као и ефекте употребе инструментата у односу на политике управљања урбаним развојем. У практичном делу наставе студенти анализирају један одабрани савремени инструмент урбаног менаџмента из европског и српског контекста, употребу и ефекте инструментата у реалном контексту, као и главне предуслове и ризике за његову примену.

метод извођења наставе:

Настава се одвија кроз интерактивна предавања, анализе случајева, тематско истраживање

основна литература:

1. Bovaird, T. and Löffler, E. (2003) Public Management and Governance, London: Routledge
2. Fainstein, S. (2010) The Just City, New York: Cornell University Press
3. Janssen-Jansen, L., Spaans, M. and Veen, M.v.d. (ed.) (2008) New Instruments in Spatial Planning: An International Perspective on Non-financial Compensation, Sustainable Urban Areas 23, Amsterdam: IOS Press BV
4. Mattingly, M. (1994) 'Meaning of urban management', Cities, vol. 11, no. 3, pp. 201–205.
5. Vedung, E. (1998) 'Policy Instruments: Typologies and Theories', in Bemelmans-Videc, M.-L., Rist, R.C. and Vedung, E. (ed.) Carrots, Sticks, and Sermons: Policy Instruments and Their Evaluation, Piscataway, NJ & London: Transaction Publishers, pp. 21-58.
6. Радосављевић, У. (2014) Формирање модела урбаног менаџмента у реализацији стратешких пројеката, докторска дисертација, Београд: Архитектонски факултет

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
  - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
  - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
  - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
  - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
  - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
  - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
  - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
  - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
  - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
  - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
  - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
  - 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
  - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
  - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
  - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
  - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
  - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
  - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

Способност критичке процене теорија урб. менаџмента, употребе савремених инструмената урб. менаџмента, применљивост на локални контекст, праведно заступање интереса актера

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	50	завршни испит	50
активност у току семестра	10	семинарски рад	40
кол 1 – кол 1 - анализа инстр. урб. мен	20	усмена одбрана семинарског рада	10
кол 2 – компарација употребе инстр.	20		

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1	16. феб. 2018.	Дан државности
2	23. феб. 2018.	Увод у предмет, објашњење теме и задатка. Појам и карактеристике урбаног менаџмента у савременом граду
3	2. март 2017.	Глобално економско реструктурирање, социјална и економска поларизација градова и утицај друштвених промена на управљање и урбани менаџмент
4	9. март 2017.	Регулаторни, подстицајни и информациони инструменти урбаног менаџмента
5	16. март 2017.	Студентска анализа врсте, употребе и ефеката одабраног инструмента урбаног менаџмента из светског/европског контекста
6	23. март 2017.	Студентска анализа врсте, употребе и ефеката одабраног инструмента урбаног менаџмента из светског/европског контекста
7	30. март 2017.	Колоквијум 1 – приказ и анализа једног одабраног регулаторног, подстицајног или информационог инструмента урбаног менаџмента из светског/европског контекста
8	6. април 2017.	Ускршњи празници
9	13. април 2017.	Студентска анализа врсте, употребе и ефеката одабраног инструмента урбаног менаџмента из српског контекста
10	20. април 2017.	Студентска анализа врсте, употребе и ефеката одабраног инструмента урбаног менаџмента из српског контекста
11	27. април 2017.	Студентска анализа врсте, употребе и ефеката одабраног инструмента урбаног менаџмента из српског контекста
12	4. мај 2017.	Радна презентација: анализа и компарација употребе одабраног инструмента урбаног менаџмента из светског/европског и српског контекста
13	11. мај 2017.	Радна презентација: анализа и компарација употребе одабраног инструмента урбаног менаџмента из светског/европског и српског контекста
14	18. мај 2017.	Колоквијум 2 – приказ, анализа и компарација употребе одабраног инструмента урбаног менаџмента из светског/европског и српског контекста
15	25. мај 2017.	Тематско истраживање и припрема за израду семинарског рада